

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 1 3 1 A 1 0 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Ponedeljek, 3. junij 2013 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osnutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

1. Vodena interpretacija

Marjan Tomšič: JUŽNI VETER (odlomek)

IZDAJALKA

Sledile so tri noči brez spanja. Potem sem od utrujenosti sredi dneva zaspala v ležalniku na terasi. Ko sem se zbudila, je bila odločitev v meni dokončna. Nobenega dvoma ni bilo več, nobenega tehtanja in mučenja same sebe. Ostanem v Egiptu, ločim se od Jožeta in se poročim s Hasanom! Sina Pavleta pripeljem v Egipt, bo živel tu, z nama.

Jezus, kako se je potem vse spremenilo! Odpotovala sem domov in možu naravnost povedala, da sem se zaljubila v svojega gospodarja, v vdovca Hasana Ahmeda Selima. Jože je prebledel in se nekaj časa sploh ni mogel premakniti. Potem je kar naenkrat planil pokonci in začel preklinjati in mi groziti. Žalil me je, tolkel s pestjo po mizi, pljuval name, kričal, da sem kurba, najslabša med najbolj slabimi, da sem gnoj, smrdeča in gnusna izdajalka, prešuštnica, ki se bo cvrla v peklu, prav na dnu, pod repom od samega hudiča ...

Po mučnih prepirih, ki so trajali cele noči, sem ga le pripravila do tega, da se je vdal v usodo, da je pristal na ločitev. Toda Pavle, ti moj Bog, Pavle ni hotel z mano! Na noben način ne! Oklepal se je očeta kot klop. Ko sem mu pravila, kaj vse bo videl in doživel v Egiptu in da ga bom tam vpisala na imenitno angleško šolo, če pa ne bo hotel na angleško, potem pa na francosko ali pa grško, je vztrajno ponavljal eno in isto: »Jaz ne grem nikamor. Jaz bom ostal tu, pri očetu!« Vsak njegov pogled je bil kakor sulica, zagnana z grenko žalostjo naravnost v moje srce.

Hudo, še najbolj hudo je bilo z mamo in očetom. Na vse načine sta me hotela prepričati, naj tega ne storim. Mama je jokala in me na kolenih prosila, naj ostanem doma. Oče je v glavnem molčal, a videlo se je, kako zelo trpi. Prišla je teta Lilijana, očetova sestra, in me eno celo popoldne prepričevala. Stara mama, ki je tudi bila v Egiptu, pa ni rekla nobene besede. Ko so jo silili, naj me prepriča, naj me odvrne od brezumne namere, je stiskala ustnici in molčala.

(Vir: Marjan Tomšič: Južni veter. Ljubljana: Društvo 2000, 2006. 108–109.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite pripovedovalkino odločitev. Kako se nanjo odzivajo domači? Kako te odzive občuti ona? Citirajte poved, v kateri je izraženo to občutje.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o pomenu zadnje povedi odlomka. Ob primeru iz življenja presodite, ali ima posameznik ne glede na okoliščine, v katerih živi, pravico do svobodne odločitve.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

Igor Karlovšek: MATEJ (odlomek)

Ko se je vrnil v razred, so sošolci že pospravili torbe, samo še njegova je samevala ob klopi. Povsem brez reda je zmetal zvezke in knjige vanjo in si jo dal na ramo. Zamišljeno je poslušal odmev korakov po hodniku, ko ga je silovito zadelo v desno ramo in ga vrglo ob steno. Očala so mu padla na tla, da se je spustil na kolena in tipal po tleh.

Obstopili so ga široki, nekateri tudi razvezani športni copati in ga pričeli igrivo brcati v glavo, ramena in roke, ko je iskal očala.

»Kaj je, očalar, je tema?«

»Mrzlo, mrzlo ... ledeno.«

Od jeze je še hitreje pometal z rokami po tleh, poskušal preslišati krohot zasmehovalcev in se po kolenih oddaljeval od njih. Našel je očala in planil pokonci, preden si jih je nadel.

»Glej, glej, kaj je našel Jurček!«

Hitro si je nataknil očala in pogledal fante, ki so ga obkrožali. Trdo je stiskal pesti in skušal obdržati miren obraz.

Poskušaj se izvleči iz pretepa za vsako ceno, ampak če vidiš, da ne bo šlo, udari prvi in udari z vso močjo. Prvi je vedno v prednosti.

»Pustite me!«

»Ja, kaj pa, če nam ni do tega?«

»Prosim.«

Vodja peterice, ki ga je obkrožala, Jerry, je pobilisnil s hladnimi, zelenimi očmi, kot bi razumel, da je dovolj smeha in zabave za tokrat. Dvignil je dlan.

»V redu je, Matej. V redu. Pojdi.«

»Jerry!«

»Rekel sem, da je v redu. Pustite ga.«

Fantje so ga obstopili, se izprsil proti njemu, da jih je moral odriniti, ko je šel mimo, in eden izmed njih ga je sunil v hrbet, da ga je vrglo v steno. Ujel se je in brez besed nadaljeval svojo pot, vajej ponižanj in posmehovanja, kot da ni bilo nič.

Odrinjenost in osamljenost sta ga vselej potisnili čez rob. Ko je bil enkrat čez, se ni več znašel v času. Domov je hodil morda deset minut, morda pa tudi uro ali dve, ni se zavedal, kaj v resnici počne ali kaj se z njim dogaja, prestopil je v svet, ki si ga je izbral z močjo svoje volje in domišljije.

(Vir: Igor Karlovšek: Matej. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2010. 30–31.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvino odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku ter na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvorno naslovite.

Prazna stran